

4. Попадюк О.М. Ефективність використання земель сільськогосподарського призначення в аграрних підприємствах / О.М. Попадюк // Економіка АПК. – 2010 - № 8. – С. 135-140.

5. Ступень М.Г. Концептуальні засади організації використання земель сільськогосподарського призначення у сучасних умовах / М.Г. Ступень, Н.Є. Стойко // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. – 2010. – № 1 (19). – С. 277-281.

Христина КАСТРАН

слухач магістратури

Тернопільський національний економічний університет

ЗНАЧЕННЯ КОНТРОЛІНГУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сучасне управління підприємством як економічною системою передбачає вирішення великого числа проблем, обумовлених як зовнішніми, так і внутрішніми факторами. Розуміння ситуації дозволяє своєчасно змінити підхід до управління, переглянути бізнес-модель, а при необхідності і стратегію розвитку підприємства. Управління сучасним підприємством повинно відрізнятися гнучкістю і адаптивністю. Досягнення високих економічних результатів з оптимальними витратами – одне з головних завдань, вирішення якого здатне підвищити конкурентоспроможність всієї української економіки.

Для того щоб зробити бізнес більш керованим і змусити його працювати на повну потужність, необхідно використовувати відповідні методи аналізу і додаткові інструменти, які дозволили б зробити виробничі результати та витрати набагато більш доступним для огляду. У зв'язку з цим в останні роки все більше зростає інтерес до такого інструменту оптимізації системи управління, як контролінг.

Контролінг є новою концепцією управління, яка передбачає розробку інформаційної системи задля внутрішнього балансу підприємства та прийняття оптимальних управлінських рішень [1, с. 212].

Контролінг дозволяє вивести управління підприємством на якісно новий рівень, надавши керівництву і менеджменту головне – інформацію. Щоб зробити правильний вибір і не помилитися, необхідно мати у своєму розпорядженні точні дані, причому не розрізнені, а оброблені та систематизовані. Технічні можливості інформаційного суспільства допомагають вирішити подібну проблему, що і знайшло своє відображення в практиці контролінгу, який представляє собою механізм інформаційного та аналітичного забезпечення керівників та менеджерів підприємства необхідними відомостями.

Будучи інноваційним інструментом, контролінг об'єднує найрізноманітніші об'єкти управління: забезпечення ресурсами, логістику, маркетинг і збут, фінанси, кадрову, інвестиційну та інноваційну політику, ставить перед ними завдання і способи їх реалізації. Це дозволяє істотно поліпшити якість менеджменту та зробити процеси управління більш прозорими.

Контролінг виступає важливим фактором забезпечення конкурентоспроможності підприємства, оскільки дозволяє вирішувати в сукупності цілий ряд питань, таких як: низька прозорість і оперативність фактичної інформації про поточну діяльність підприємства, недостатній рівень відповідальності та мотивації персоналу, недостатня ефективність процедур планування, слабка контрольованість фінансових потоків, невиконання бюджетів і, як наслідок, постійне відхилення від прийнятої стратегії. Впровадження контролінгу на підприємстві дозволяє скоротити час реакції економічної системи на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища, що обумовлює вирішення проблем зниження керованості, упорядкування інформаційних потоків всередині підприємства, мінімізацію ризиків прийняття неоптимального варіанта управлінського рішення [2, с. 70].

Що стосується мети контролінгу на підприємстві, то вона полягає у забезпеченні успішного функціонування підприємства в довгостроковій перспективі шляхом побудови ефективної системи прийняття, реалізації, контролю та аналізу управлінських рішень. Функції ж впливають з цілей, які ставить перед собою підприємство, і включають види управлінської діяльності, що забезпечують роботу циклу управління на кожному з його етапів. До основних функцій контролінгу в царині планування, обліку, контролю та інформаційно-аналітичного забезпечення керівництва відносяться:

- формування та удосконалення системи комплексного планування діяльності підприємства;
- розробка і впровадження методів планування;
- розробка механізму контролю виконання планів, корегування їх змісту і термінів реалізації;
- підбір та розробка методів обліку і обробки фактичної інформації про діяльність підприємства і його підрозділів;
- оцінка процесів, що протікають і створення системи своєчасного забезпечення достовірною інформацією керівників різних рівнів управління;
- аналіз та інтерпретація причин відхилень фактичних показників від планових;
- розробка варіантів управлінських дій для мінімізації відхилень і досягнення поставлених цілей;
- забезпечення раціональності управлінського процесу.

Як вже було сказано, контролінг орієнтований в першу чергу на інформаційну та консультативну підтримку керівництва в процесі прийняття управлінських рішень. При цьому право приймати рішення та відповідальність за реалізацію поставлених планів залишається в компетенції керівників і менеджерів управлінської ланки. Ґрунтуючись на детальному аналізі альтернативних шляхів розвитку, а також прогнозних і фактичних показників діяльності підприємства, служба контролінгу лише надає потрібну інформацію на різні рівні управління, дає необхідні рекомендації і оцінює можливість та доцільність реалізації запланованих заходів. Як бачимо, використання контролінгу дає ряд незаперечних переваг.

Таким чином, контролінг є новою концепцією управління, яка передбачає розробку інформаційної системи задля внутрішнього балансу підприємства та прийняття оптимальних управлінських рішень. Контролінг є самостійною складовою системи управління підприємством й забезпечує підвищення рівня ефективності усіх напрямів діяльності суб'єкта господарювання. Створення служби контролінгу на великих і середніх підприємствах – необхідна і обов'язкова умова підвищення їх конкурентоспроможності, тому потребує впровадження її в систему управління на всіх етапах організації і функціонування підприємницької діяльності.

Література

1. Ватченко О.Б. Контролінг у системі управління підприємством / О.Б. Ватченко, А.С. Прохорова // Економічний простір. – 2016. – № 116. – С. 209-219.
2. Кизим А.А. Контролинг как инструмент оптимизации системы управления предприятием / А.А. Кизим, О.А. Новокшенова // Экономика: теория и практика. – 2010. – № 1 (19). – С. 69-74.